

**Kommissionen for De europæiske Fællesskaber
mod Rådet for De europæiske Fællesskaber**

»Lomé-konventionen — fordeling og forvaltning af et toldkontingent«

Sag 218/82

Sammendrag

1. *Fælles toldtarif — fællesskabstoldkontingenter — opdeling i nationale kvoter — tillædelighed — betingelse — ingen indvirkning på den frie bevægelighed af varer i fri omsætning*

(Rådets forordning nr. 1699/82, art. 4, stk. 2)

2. *Fællesskabsret — fortolkning — metoder*

1. Selv om en opdeling af et samlet toldkontingent i nationale kvoter under visse omstændigheder kan være foreneligt med traktaten, så er dette udtrykkeligt betinget af, at der ikke herved opstilles hindringer for den frie bevægelighed af de varer, der er omfattet af kontingentet, efter at disse er blevet bragt i fri omsætning på en medlemsstats område.

Artikel 4, stk. 2, i forordning nr. 1699/82 er forenelig med traktaten, idet der ikke ved bestemmelsen pålægges Det forenede Kongerige en forpligtelse til at begrænse udførslen

til de andre medlemsstater af rom med oprindelse i AVS-staterne, men kun en forpligtelse til at sikre, at de mængder, der indføres af Det forenede Kongerige, er begrænset til, hvad der svarer til hjemmemarkedets behov.

2. Når en bestemmelse i den afledte fællesskabsret kan fortolkes på flere måder, bør den fortolkning, der bringer bestemmelsen i overensstemmelse med traktaten, lægges til grund frem for den, som medfører, at bestemmelsen må anses for uforenelig med denne.

I sag 218/82

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER, ved juridisk konsulent
Donald W. Allen som befuldmægtiget, bistået af Xénophon Yataganas,

¹ — Processprog: Engelsk.

Kommissionens juridiske tjeneste, og med valgt adresse hos juridisk konsulent Oreste Montalto, Jean Monnet-bygningen, Kirchberg,

sagsøger,

mod

RÅDET FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER, ved juridiske konsulenter David Gordon-Smith, generaldirektør for den juridiske tjeneste ved Rådets generalsekretariat i Bruxelles, og B. Hoff-Nielsen som befuldmægtigede, og med valgt adresse hos H. J. Pabbruwe, direktør for Den europæiske Investeringsbanks juridiske tjeneste, Kirchberg,

sagsøgt,

støttet af

DEN FRANSKE REPUBLIKS REGERING, ved Noël Museux som befuldmægtiget og Alain Sortais som assisterende befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg hos Frankrigs ambassade,

intervenient,

som er anlagt i henhold til artikel 173 i traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, og hvori der er nedlagt påstand om annullation af Rådets forordning (EØF) nr. 1699/82 af 24 juni 1982 om åbning, fordeling og forvaltning af et fællesskabstoldkontingent for rom, arrak og tafia, henhørende under pos. 22.09 C I i den fælles toldtarif og med oprindelse i AVS-staterne (1982/1983) (EFT L 189, 1983, s. 1),

har

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten J. Mertens de Wilmars, afdelingsformændene T. Koopmans, K. Bahlmann og Y. Galmot, dommerne P. Pescatore, Mackenzie Stuart, A. O'Keeffe, G. Bosco, O. Due, U. Everling og C. Kakouris,

generaladvokat: S. Rozès
justitssekretær: P. Heim

afsagt følgende

DOM

Sagsfremstilling

Sagens faktiske omstændigheder og retsforhandlingernes forløb samt parternes påstande, anbringender og argumenter kan sammenfattes således:

stater, navnlig Belgien, Forbundsrepublikken Tyskland og Frankrig, fortrinsvis er forbrugere af rom, der er fremstillet inden for selve Fællesskabet, nemlig i de franske oversøiske departementer.

I — Faktiske omstændigheder og skriftlig procedure

Ifølge artikel 2, stk. 1, i den anden AVS-EØF-konvention, undertegnet i Lomé den 31. oktober 1979, er »varer med oprindelse i AVS-staterne [fritaget] for told og afgifter med tilsvarende virkning ved indførsel i Fællesskabet«. Protokol nr. 5 til konventionen opstiller med hensyn til rom en undtagelse fra denne regel.

Artikel 1 i protokol nr. 5 lyder således:

»Indtil en fælles markedsordning for alkohol træder i kraft, kan varer henhørende under toldposition 22.09 C I med oprindelse i AVS-staterne indføres toldfrit i Fællesskabet på vilkår, som muliggør en udvikling af det traditionelle samhandelsmønster mellem AVS-staterne og Fællesskabet på den ene side og mellem medlemsstaterne indbyrdes på den anden side«.

Formålet med protokol nr. 5 er at bevare og udvikle den traditionelle samhandelsstruktur for rom. I det væsentlige består der to hovedhandelsstrømme for rom inden for Fællesskabet. Det forenede Kongerige har hovedsageligt indført rom fra AVS-stater, der er medlem af Commonwealth, mens andre medlems-

Formålet med protokol nr. 5 er at udvikle det traditionelle samhandelsmønster for rom samtidig med, at der sker en begrænsning af den mængde rom, der kan indføres toldfrit i Fællesskabet.

Artikel 2 lyder således:

»a) Med henblik på anvendelsen af artikel 1 og uanset konventionens artikel 2, stk. 1, fastsætter Fællesskabet hvert år de mængder, der kan indføres toldfrit, på grundlag af de største årlige mængder, der er indført i Fællesskabet fra AVS-staterne i de seneste tre år, for hvilke der foreligger statistiske oplysninger, med tillæg af en årlig vækstrate på 40 % på Det forenede Kongeriges marked og 18 % på de øvrige markeder i Fællesskabet.

b) Opstår der ved anvendelsen af bestemmelserne i litra a) hindringer for udviklingen af den traditionelle samhandel mellem AVS-staterne og en medlemsstat, træffer Fællesskabet passende foranstaltninger til imødegåelse af en sådan situation.

...«.

Til gennemførelse af protokollen vedtager Fællesskabet hvert år en forordning,

som for det første fastsætter den mængde rom med oprindelse i AVS-staterne, der kan indføres toldfrit i Fællesskabet, og for det andet fordeler kontingentet mellem medlemsstaterne.

Forordning nr. 1699/82 fastsætter toldkontingentet for de omhandlede varer i perioden 1982-1983. I artikel 1 fastsættes det fælles toldkontingent til 193 178 hl ren alkohol. I henhold til artikel 2 opdeles toldkontingentet i to dele. Den første del, bestående af 125 430 hl, er bestemt til forbrug i Det forenede Kongerige. Den anden del på 67 748 hl fordeles mellem de øvrige medlemsstater. Ifølge artikel 4, stk. 1, er medlemsstaterne forpligtet til hver måned at underrette Kommissionen om de indførsler, der er afskrevet på toldkontingentet. Artikel 4, stk. 2, lyder således:

»Det forenede Kongerige træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at de mængder, der indføres fra AVS-staterne på de i artikel 1 og 2 fastsatte betingelser, forbeholdes hjemmemarkedsforbruget«.

Ved stævning indgået til Domstolens justitskontor den 13. august 1982 har Kommissionen nedlagt påstand om, at Domstolen annullerer forordning nr. 1699/82, for så vidt dens artikel 4, stk. 2, udgør en overtrædelse af artikel 30 og 34, og dermed af artikel 9, i EØF-traktaten.

Ved begæring indgået til Domstolens justitskontor den 16. december 1982 har den franske regering anmodet om tilladelse til at intervenere i sagen. Den franske regerings begæring om intervention er blevet taget til følge ved kendelse afsagt den 19. januar 1983.

Skriftvekslingen er forløbet forskriftsmæssigt. På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen beslut-

tet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

II — Parternes påstande

Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

1. Forordning nr. 1669/82 annulleres.
2. Det statueres, at virkningen af forordningens artikel 1 skal betragtes som bestående.
3. Rådet tilpligtes at afholde sagens omkostninger.

Rådet har nedlagt følgende påstande:

— Frifindelse.

— Sagsøgeren tilpligtes at afholde sagens omkostninger.

III — Parternes anbringender og argumenter

Kommissionen gør gældende, at artikel 4, stk. 2, i forordning nr. 1699/82 er uforenelig med artikel 30 og 34 i EØF-traktaten og følgelig med traktatens artikel 9. Formålet med artikel 4 er at forhindre Det forenede Kongerige i at udføre alkohol. Kommissionen henleder Domstolens opmærksomhed på, at den franske version af bestemmelsen er affattet således:

»Le Royaume-Uni prend les mesures nécessaires pour que les quantités importées des États ACP dans les conditions fixées aux articles 1 et 2 soient réservées aux besoins de sa consommation intérieure«.

Kommissionen anfører, at denne affattelse ikke efterlader nogen tvivl om, at den omhandlede bestemmelse har til

formål at forhindre Det forenede Kongerige i at genudføre den alkohol, der er omfattet af landets del af toldkontingentet, til de andre stater i Fællesskabet, hvorfor der er sket en overtrædelse af traktatens artikel 34.

Ved at begrænse mulighederne for udførsel fra Det forenede Kongerige afskærer forordningen de andre medlemsstater fra enhver udførsel fra Det forenede Kongerige af den pågældende alkohol, hvorfor der er sket en overtrædelse af traktatens artikel 30.

Den anfægtede bestemmelse er ligeledes i strid med traktatens artikel 9, fordi de omhandlede varer er i fri omsætning i Fællesskabet. Kommissionen bestrider, at artikel 4, stk. 2, kan fortolkes således, at Det forenede Kongerige forpligtes til at begrænse sin indførsel af alkohol til en mindre mængde end den del af toldkontingentet, som er tildelt landet, idet:

- i) den pågældende del er bestemt til forbrug i Det forenede Kongerige (artikel 2) og er beregnet på grundlag af den største årlige mængde, der er indført til Det forenede Kongerige i løbet af de foregående tre år, idet der er taget hensyn til en vækstrate på 40 % på det britiske marked;
- ii) man kan ikke forestille sig, at den pågældende del udgør andet end den faktisk indførte mængde, der er bestemt til forbrug;
- iii) selv som Det forenede Kongerige ville kunne afvise at udnytte sin del af toldkontingentet, ville en sådan afvisning være i strid med hovedformålet med forordningen og med forpligtelserne i protokol nr. 5 til den anden AVS—EØF-konvention, som

er at tillade indførsel af hele toldkontingentet;

- iv) såfremt Det forenede Kongerige afviste at udnytte sin del af toldkontingentet, ville dette være ulovligt, fordi åbningen af kontingentet, omfattende denne del, udgør en beslutning, som er vedtaget inden for rammerne af Fællesskabets fælles handelspolitik, og som Det forenede Kongerige ikke har kompetence til at ændre.

Den omstændighed, at formålet med forordningen er at gennemføre Fællesskabets forpligtelser i henhold til den anden AVS—EØF-konvention, kan ikke begrunde en tilsidesættelse af det grundlæggende princip om varernes frie bevægelighed.

Fællesskabets institutioner skal i udøvelsen af deres beføjelser respektere markedets enhed. Såfremt der indføres foranstaltninger i modstrid med dette princip, må det ske på grundlag af en bestemmelse i traktaten, der enten udtrykkeligt eller forudsætningsvis foreskriver eller hjemler indførelsen af sådanne foranstaltninger (sagerne 80-81/77, Ramel mod Receveur des douanes, Sml. 1978, s. 927).

Kommissionen er af den opfattelse, at Fællesskabets forpligtelser ifølge den anden AVS-konvention kan opfyldes samtidig med, at den frie bevægelighed for varer inden for Fællesskabet sikres, hvilket der er redegjort for i Kommissionens forslag til Rådet. Heri foreslås oprettelsen af en fælles reserve tillige med bestemmelser om dennes fordeling og om tilbageførsel til reserven af den ikke-udnyttede del af kvoterne.

Kommissionen anfører, at den effektivt vil kunne forhindre enhver krænkelse af

en medlemsstats legitime interesser ved hjælp af de beføjelser, den er tillagt i traktatens artikel 115.

Kommissionen bestrider ikke, at Rådet har pligt til at vedtage en forordning til gennemførelse af Fællesskabets forpligtelser. Dette er årsagen til, at den har nedlagt påstand om, at Domstolen i medfør af traktatens artikel 174 statuerer, at den i forordningens artikel 1 angivne mængde af varer, der kan indføres toldfrit til Fællesskabet fra den 1. juli 1982 til den 30. juni 1983, alligevel skal være gældende.

I *svarskriftet* anfører Rådet, at det er forkert, når Kommissionen hævder, at artikel 4, stk. 2, i forordning nr. 1699/82, udgør en hindring for de frie varebevægelser inden for Fællesskabet. Det gør gældende, at en nærmere undersøgelse af baggrunden for forordningen nr. 1699/82 er en furudsætning for en nøjagtig vurdering af betydningen af artikel 4, stk. 2.

Formålet med forordning nr. 1699/82 er at gennemføre protokol nr. 5 til den anden AVS—EØF-konvention. Rådet er af den opfattelse, at metoden til beregning af de mængder, der kan indføres toldfrit til Fællesskabet, er forenelig med protokollen. Tilsvarende ordninger vedrørende opdeling af et samlet toldkontingent er blevet forelagt Domstolen i sagerne 131/72, Grosoli, Sml. 1973, s. 1555, 35/79, Grosoli, Sml. 1980, s. 177, og 124/79, van Walsum, Sml. 1980, s. 813, i hvilke det ikke er blevet statueret, at de var i strid med fællesskabsretten. Oprettelsen af den af Kommissionen foreslåede reserve ville have givet ordningen en større smidighed, men efter Rådets opfattelse være uhensigtsmæssig på grund af de pågældende varers følsomhed på markederne i Fællesskabet.

Såfremt der var en reserve, ville medlemsstaterne have haft mulighed for at trække på denne, hvilket ville have ført til en overskridelse af deres kvoter af toldkontingentet og til en overskridelse af den årlige vækstrate.

Rådet anfører, at det af omstændighederne omkring vedtagelsen af forordning nr. 1699/82 fremgår, at artikel 14, stk. 2, ikke skal fortolkes således, at det forbydes Det forenede Kongerige at genudføre rommen, men snarere således, at Det forenede Kongerige forpligtes til at begrænse indførslen til varer, der er bestemt til forbrug på hjemmemarkedet.

Denne fortolkning af artikel 4, stk. 2, bygger på den engelske version af bestemmelsen. Rådet erkender, at det er muligt at fortolke bestemmelsen som indeholdende et forbud mod genudførsel, men anfører, at den engelske version i det foreliggende tilfælde bør tillægges særlig vægt, fordi det drejer sig om sproget i den medlemsstat, sagen har betydning for, og fordi denne version indeholder en mindre forpligtelse for den pågældende medlemsstat.

Rådet henleder Domstolens opmærksomhed på de foranstaltninger, Det forenede Kongerige har truffet med henblik på at opfylde sine forpligtelser i henhold til forordningen. Den ordning, der gælder for forvaltningen af den britiske kvote under toldkontingentet, er fastsat i Customs Duties (Quota Relief) Order 1982, Statutory Instrument 1982, nr. 884 (toldanordning (kontingentmæssig toldfritagelse) nr. 884 af 1982). I henhold til denne anordning anses varer for omfattet af den britiske kvote, såfremt der sker godkendelse af en med de relevante dokumenter bilagt erklæring om, at varerne er bestemt til hjemmemarkeds-

forbrug. Ifølge Rådets fortolkning virker anordningen i praksis således, at det er en betingelse for, at varer anses for omfattet af toldkontingentet, at der samtidig med godkendelsen af erklæringen om, at de er bestemt til hjemmemarkedsforbrug, erlægges en forbrugsafgift for disse. Genudførsel er ikke forbudt, men når der én gang er givet tilladelse til, at varerne kan omsættes på hjemmemarkedet, er den status, de i så henseende har opnået, uigenkaldelig, og der kan ikke ske tilbagebetaling af den erlagte forbrugsafgift. Rådet understreger, at genudførsel ikke ville være økonomisk fordelagtigt, fordi forbrugsafgiften ikke tilbagebetales. Årsagerne til, at der ikke i praksis sker nogen genudførsel, skal formentlig søges i økonomiske overvejelser eller i det forhold, at den indførsel, der sker under toldkontingentet med henblik på hjemmemarkedet, er begrænset til de mængder, der er nødvendige for at dække hjemmemarkedsforbruget, hvorfor der intet over-skud er til rådighed for udførslen.

Rådet erkender, at også Fællesskabets institutioner, herunder det selv, er forpligtet af traktatens bestemmelser om de frie varebevægelser. Rådet hævder imidlertid, at når Fællesskabets lovgivningsmagt vedtager afledet ret, er den berettiget til at udstede bestemmelser, der ville være i strid med traktaten, såfremt de hidrørte fra en national lovgivningsmagt. Rådet henviser til, at Domstolen har anerkendt, at der foreligger en kompetence til at indføre afgift for veterinærmæssig kontrol (sag 46/76, Baujuis mod Nederlandene, Sml. 1977, s. 15), og at den i adskillige domme har fastslået, at monetære udligningsbeløb er lovlige.

Rådet anfører, at Domstolen for at afgøre, hvad der udgør en foranstaltning med tilsvarende virkning, må afveje

foranstaltningens formål og fordele med de mulige begrænsende virkninger, den kan have, navnlig når formålet med foranstaltningen er at gennemføre Fællesskabets internationale forpligtelser.

Formålet med beregningsmåden for det årlige toldkontingent for rom bestemt til Det forenede Kongerige og med artikel 4, stk. 2, som tjener til at sikre, at den indførsel, der afskrives på Det forenede Kongerige del af toldkontingentet, rent faktisk er bestemt til forbrug i denne stat, er at iværksætte protokol nr. 5 på en sådan måde, at der tages hensyn til både den pågældende vares følsomme stilling på markederne i Fællesskabet og navnlig til nødvendigheden af ikke at bringe de traditionelle afsætningskanaler for rom fremstillet i de franske oversøiske departementer i fare.

Rådet gør gældende, at det er forkert, når Kommissionen hævder, at en eller flere medlemsstaters legitime interesse ville kunne være sikret beskyttelse ved hjælp af reglerne i artikel 115, såfremt Kommissionens forslag var blevet vedtaget. Rådet anfører, at artikel 115 kun gælder i tilfælde, hvor der på et område i mangel af enhver fælles handelspolitik foreligger nationale handelspolitiske foranstaltninger. I det foreliggende tilfælde foreligger der en fællesskabsforordning på grundlag af artikel 113, og den vedrører et spørgsmål, der udgør et led i den fælles handelspolitik.

Endelig anfører Rådet, at det siden 1975 har vedtaget ni forordninger, der i det væsentlige indeholder de samme bestemmelser. Indtil nærværende sag er spørgsmålet om disse forordningers gyldighed aldrig blevet rejst hverken af Kommissionen eller af andre interesserede parter.

I replikken anfører Kommissionen, at den har rejst tvivl om, hvorvidt visse bestemmelser i Rådets forordninger var i overensstemmelse med traktatens bestemmelser om de frie varebevægelser. Da Rådet til stadighed afviste at tage hensyn til Kommissionens udtalelser, afgav den følgende erklæring, der blev optaget i protokollen for det rådsmøde, hvor forordningen nr. 1669/82 blev vedtaget:

- »a) Kommissionen har konstateret, at visse af de bestemmelser, som Rådet har fastsat i forordningen om åbning af et fællesskabstoldkontingent for indførsel af varer henhørende under pos. 22.09 C I i FTT, med oprindelse i staterne i Afrika, Stillehavet og Vestindien (AVS-staterne), er uforenelige med bestemmelserne i EØF-traktaten.

Som Kommissionen havde meddelt Rådet i dok. KOM(82) 243, endelig udg., er den fast besluttet på at anvende traktatens artikel 173.

b) *Bortfald af fællesskabsreserven*

Kommissionen beklager, at det udkast til Rådets forordning, som er godkendt af gruppen, ikke indeholder bestemmelse om oprettelse af den af Kommissionen foreslåede fællesskabsreserve«.

Med hensyn til den måde, vækstraten for den mængde rom, der kan indføres, beregnes på, anfører Kommissionen, at det ikke nødvendigvis følger af den omstændighed, at der skal anvendes en højere vækstrate for Det forenede Kongerige end for de andre medlemsstater, at de således gradvist forhøjede

mængder skal forbeholdes forbruget i Det forenede Kongerige.

For så vidt angår den procedure, som Det forenede Kongerige har vedtaget til gennemførelse af forordning nr. 1699/82, anfører Kommissionen, at der herved sker en begrænsning af de frie varebevægelser fra Det forenede Kongerige, fordi al udførsel herfra til enhver anden medlemsstat af varer, der er omfattet af protokollen, pålægges en økonomisk byrde. Hvis Rådet vedgår, at noget sådant er i overensstemmelse med forordningens artikel 4, stk. 2, har det også erkendt, at forordningen er ulovlig, fordi den skaber hindringer for de frie varebevægelser fra Det forenede Kongerige.

Kommissionen bestrider, at Rådet har kompetence til at indføre begrænsninger i de frie varebevægelser i forbindelse med gennemførelsen af de internationale aftaler, det har indgået. Det ligger ikke inden for Rådets kompetence at vedtage en forordning, der medfører en opdeling af Fællesskabet, ikke for at beskytte en medlemsstats legitime interesser, men for at forhindre, at der sker udførsel fra en medlemsstat til alle de andre medlemsstater.

I *duplikken* anfører Rådet, at det i protokollens artikel 2, litra a), er fastsat, at der ved beregningen af forhøjelsen af de årlige mængder skal anvendes en vækstrate på 40 % for markedet i Det forenede Kongerige og 18 % for de andre markeder i Fællesskabet, og at det ikke hermed har været meningen, at AVS-staterne skulle have ret til at indføre hele det årlige toldkontingent toldfrit til Det forenede Kongerige uden hensyn til, om de indførte varer er bestemt til forbrug i Det forenede Kongerige eller i de andre medlemsstater. Det er bevidst, at der er fastsat særskilte

andele af toldkontingenterne for henholdsvis Det forenede Kongerige og de andre medlemsstater. Det følger heraf, at Fællesskabet har ret til at træffe de nødvendige forholdsregler til at sikre, at de mængder, der afskives på Det forenede Kongeriges del af toldkontingenterne, på tidspunktet for indførslen er bestemt til forbrug i dette land.

1. De mængder, som Storbritannien indfører under sin kvote af toldkontingenterne, skal have oprindelse i AVS-staterne.
2. Der må ikke pålægges disse mængder told, så længe denne kvote ikke er opbrugt.

Rådet anfører, at det ikke giver nogen mening at have en regel om toldfri indførsel til Det forenede Kongerige af rom fra AVS-staterne, medmindre der i dette land er et marked for rom. Såfremt der ikke var noget marked i Det forenede Kongerige, kunne de pågældende mængder udføres direkte til de andre medlemsstater i stedet for at blive indført til Det forenede Kongerige og udført til de andre medlemsstater.

3. Indførslen skal ske for at dække et behov på det britiske marked.

De britiske myndigheder skal sikre, at disse betingelser overholdes. Der påhviler ikke den britiske regering andre forpligtelser. Da der ikke foreligger nogen bestemmelser, der forbyder genudførsel af rommen, er forordning nr. 1699/82 ikke i strid med traktatens artikel 34.

I sit *indlæg* som intervenient fremhæver *den franske regering*, at artikel 4, stk. 2, i sin franske og engelske version har to forskellige betydninger. Mens den franske version kan fortolkes således, at den tilsigter at opstille hindringer for samhandelen inden for fællesmarkedet, bør den engelske version fortolkes således, at det har været hensigten at pålægge en »selvbegrænsning« med hensyn til den britiske indførsel, som får virkning ved Fællesskabets ydre grænser. Efter den franske regerings opfattelse bør den engelske version af artikel 4, stk. 2, lægges til grund, da bestemmelsen kun er rettet til Det forenede Kongerige.

For at vurdere den egentlige betydning af artikel 4, stk. 2, må der lægges særlig vægt på omstændighederne omkring bestemmelsens vedtagelse.

Artikel 4, stk. 2, indfører ikke og tilsigter ikke at indføre nogen kvantitative restriktioner over for indførslen i andre medlemsstater. Bestemmelsen er derfor ikke i strid med traktatens artikel 30.

Formålet med protokollen om rom er at muliggøre en udvikling af det traditionelle samhandelsmønster mellem visse AVS-stater og Det forenede Kongerige på den ene side og mellem de franske oversøiske departementer og andre medlemsstater på den anden side. Det fremgår klart af protokollens artikel 1, at udviklingen af ét samhandelsmønster ikke må hindre udviklingen af andre traditionelle samhandelsmønstre. Efter den franske regerings opfattelse er det system, Rådet har valgt, det, der er bedst egnet til at sikre en opfyldelse af målene med protokollen. En opdeling mellem medlemsstaterne af et samlet toldkontingent er i Fællesskabet sket for andre varers vedkommende (Rådets forordning nr. 3378/82 af 8. 12. 1982 om anvendelse af generelle toldpræferencer i 1983 for tekstilvarer med oprindelse i udviklings-

Artikel 4, stk. 2, pålægger Det forenede Kongerige tre forpligtelser:

lande (EFT L 363, s. 92)) og Rådets forordning nr. 2787/79 af 10. december 1979 om åbning, fordeling og forvaltning af fællesskabstoldkontingenter for visse varer med oprindelse i udviklingslande (EFT L 328, s. 1). Systemet er ikke i strid med protokollen, og det synes endvidere ikke at stride mod traktaten (sag 131/73, Grosoli, Sml. 1973, s. 1555; sag 35/79, Grosoli, Sml. 1980, s. 177; sag 124/79, van Walsum, Sml. 1980, s. 813).

Artikel 4, stk. 2, afspejler formålet med protokollen. Bestemmelsen pålægger Det forenede Kongerige at sikre, at udførsel til det britiske marked kun sker for at opfylde et behov dér, og ikke for at omgå protokollens regler om de vækstrater, der skal anvendes ved beregningen af toldkontingenter.

Den franske regering er af den opfattelse, at det valgte system er tilstrækkeligt smidigt. Der foretages en årlig fordeling mellem medlemsstaterne af kontingenter, hvilket muliggør, at dette kan tilpasses efterspørgslen. Ifølge protokolens artikel 2, litra c), kan Rådet

genoverveje spørgsmålet om den i protokollen fastsatte tillægssats, såfremt forbruget af rom skulle stige betydeligt i medlemsstaterne.

IV — Mundtlig forhandling

I det offentlige retsmøde den 28. juni 1983 er der afgivet mundtlige indlæg af Kommissionen ved juridisk rådgiver D. W. Allen som befuldmægtiget, bistået af X. Yataganas, den juridiske tjeneste, og af O. Zybon og A. Tepas, sagkyn-dige, af Rådet ved D. Gordon-Smith, generaldirektør for den juridiske tjeneste ved Rådets generalsekretariat i Bruxelles, og B. Hoff-Nielsen som befuldmægtigede, samt af den franske regering ved M. G. Guillaume som befuldmægtiget og A. Sortais som assisterende befuldmægtiget.

Generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 4. oktober 1983.

Præmisser

- 1 Ved stævning indgivet til Domstolens justitskontor den 13. august 1982 har Kommissionen for De europæiske Fællesskaber i medfør af EØF-traktatens artikel 173, stk. 1, anlagt sag med påstand om annullation af Rådets forordning nr. 1699/82 af 24. juni 1982 om åbning, fordeling og forvaltning af et fællesskabstoldkontingent for rom, arrak og tafia, henhørende under pos. 22.09 CI i den fælles toldtarif og med oprindelse i AVS-staterne (1982/1983) (EFT L 189).

- 2 Ifølge artikel 2, stk. 1, i den anden AVS—EØF-konvention, undertegnet i Lomé den 31. oktober 1979, er »varer med oprindelse i AVS-staterne [fritaget] for told og afgifter med tilsvarende virkning ved indførsel i Fællesskabet«.
- 3 Protokol nr. 5 til konventionen indeholder med hensyn til rom en undtagelse til denne regel. Protokollens artikel 1 lyder således:

»Indtil en fælles markedsordning for alkohol træder i kraft, kan varer henhørende under toldposition 22.09 C I med oprindelse i AVS-staterne indføres toldfrit i Fællesskabet på vilkår, som muliggør en udvikling af det traditionelle samhandelsmønster mellem AVS-staterne og Fællesskabet på den ene side og mellem medlemsstaterne indbyrdes på den anden side«.
- 4 Formålet med protokol nr. 5 er at udvikle det traditionelle samhandelsmønster for rom samtidig med, at der sker en begrænsning af de mængder af denne vare, som kan indføres toldfrit i Fællesskabet.
- 5 I denne forbindelse vedtager Fællesskabet hvert år en forordning, der dels fastsætter, hvor stor en mængde rom med oprindelse i AVS-staterne, der kan indføres toldfrit i Fællesskabet, dels foretager en fordeling af dette kontingent mellem medlemsstaterne. Ifølge protokollens artikel 2, der indeholder regler om denne fordeling, skal de mængder, der kan indføres toldfrit, hvert år fastsættes på grundlag af de største årlige mængder, der er indført i Fællesskabet fra AVS-staterne i de seneste tre år, og for hvilke der foreligger statistiske oplysninger, med tillæg af en årlig vækstrate på 40 % på Det forenede Kongeriges marked og 18 % på de øvrige markeder i Fællesskabet.
- 6 Ved forordning nr. 1699/82 fastsattes toldkontingentet for de omhandlede varer til 193 178 hl ren alkohol for perioden 1. juli 1982 til 30. juni 1983. Kontingentet er opdelt i to dele, hvoraf det første, bestående af 125 430 hl, er bestemt til forbrug i Det forenede Kongerige. Den anden del på 67 748 hl er fordelt mellem de øvrige medlemsstater.
- 7 Artikel 4, stk. 2, i forordning nr. 1699/82 lyder således:

»Det forenede Kongerige træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at de mængder, der indføres fra AVS-staterne på de i artikel 1 og 2 fastsatte betingelser, forbeholdes hjemmemarkedsforbruget«.

- 8 Ifølge Kommissionen hindrer denne bestemmelse eksport fra Det forenede Kongerige til de andre medlemsstater af de mængder, der er omfattet af den del af kontingentet, som er tildelt Det forenede Kongerige. Kommissionen gør derfor gældende, at den anfægtede forordning er i strid med traktatens artikel 30 og 34, hvorfor den bør annulleres, dog således at Domstolen i medfør af traktatens artikel 174, stk. 2, statuerer, at virkningerne af forordningens artikel 1 skal bestå.

- 9 Kommissionen bestrider ikke lovligheden af den praksis, der består i at foretage en fordeling af et samlet toldkontingent, mellem medlemsstaterne, men derimod af det forbud mod genudførsel til andre medlemsstater, som den mener er indeholdt i forordningens artikel 4.

- 10 Ifølge Rådet, der i denne forbindelse støttes af Den franske Republiks regering, er Kommissionens ovenfor nævnte fortolkning af artikel 4 unøjagtig. Rådet anfører, at bestemmelsen ikke har den betydning, Kommissionen tillægger den, og forordningen er derfor ikke i strid med artikel 30 og 34.

- 11 Rådet anfører, at der traditionelt er en mere betydelig udførsel af rom fra AVS-staterne til Det forenede Kongerige (hvor den er bestemt til forbrug på hjemmemarkedet) end til de andre medlemsstater. Under hensyntagen hertil regnes der i protokollens artikel 2, litra a), med en udvikling af den i artikel 1 omhandlede samhandel efter en større vækstrate for Det forenede Kongerige (40 %) end for alle de andre medlemsstater (18 %), og dette er i forordningen afspejlet ved beregningen af de tildelte kontingenter.

- 12 Ifølge Rådet har forordningens artikel 4, således som det fremgår af bestemmelsens engelske version, udelukkende til formål at forpligte Det forenede Kongerige til kun at indføre sådanne mængder, der under hensyntagen til den angivne vækstrate med rimelighed kan antages at ville opfylde et behov på hjemmemarkedet, mens bestemmelsen intet forbud indeholder mod at bringe rom, der er omfattet af Det forenede Kongeriges del af kontingentet, i handelen i de andre medlemsstater.

- 13 Det bemærkes, at såfremt bestemmelsen, således som Kommissionen gør gældende, indeholdt et forbud mod udførsel fra Det forenede Kongerige til de andre medlemsstater, ville den stride imod traktatens bestemmelser om de frie varebevægelser. Når Domstolen således har fastlåst, at en opdeling af et samlet toldkontingent i nationale kvoter under visse omstændigheder kan være foreneligt med traktaten, så er dette udtrykkeligt betinget af, at der ikke herved opstilles hindringer for den frie bevægelighed af de varer, der er omfattet af kontingentet, efter at disse er blevet bragt i fri omsætning på en medlemsstats område.
- 14 Det følger heraf, at afgørelsen af den for Domstolen forelagte sag afhænger af den fortolkning, der skal anlægges af artikel 4 i forordning nr. 1699/82.
- 15 Domstolen finder, at når en bestemmelse i den afledte fællesskabsret kan fortolkes på flere måder, bør den fortolkning, der bringer bestemmelsen i overensstemmelse med traktaten, lægges til grund frem for den, som medfører, at bestemmelsen må anses for uforenelig med denne.
- 16 I nærværende tilfælde er den fortolkning, som Rådet har gjort gældende, fuldstændig forenelig med ordlyden af den pågældende bestemmelse i dennes engelske version uden af være uforenelig med de andre versioner af bestemmelsen, og den er herudover i overensstemmelse med formålet med protokol nr. 5, som den fører ud i livet.
- 17 Det følger heraf, at den anfægtede bestemmelse ikke som hævdet af Kommissionen pålægger Det forenede Kongerige en forpligtelse til at begrænse udførslen til de andre medlemsstater af rom med oprindelse i AVS-staterne, men kun en forpligtelse til at sikre, at de mængder, der indføres af Det forenede Kongerige, er begrænset til, hvad der svarer til hjemmemarkedets behov. Bestemmelsen må herefter anses for at være i overensstemmelse med traktaten.
- 18 Sagsøgte må følgelig frifindes.

Sagens omkostninger

- 19 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, dømmes den part, der taber sagen, til af afholde dens omkostninger. Da Kommissionen har tabt sagen, bør den dømmes til at betale sagens omkostninger, herunder intervenientens.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN

1. Sagsøgte frifindes.

2. Kommissionen betaler sagens omkostninger, herunder intervenientens.

Mertens de Wilmars	Koopmans	Bahlmann
Galmot	Pescatore	Mackenzie Stuart
Bosco	Due	Everling
		O'Keeffe
		Kakouris

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 13. december 1983.

Justitssekretæren
efter bemyndigelse

H. A. Rühl

Ekspeditionssekretær

J. Mertens de Wilmars

Præsident